

Gemeente **Heerde**

Rekening op hoofdlijnen/ analyse exploitatieresultaat

→ www.heerde.nl

Het jaar 2023 is afgesloten met een positief rekeningsaldo van **€1.574.000,-**. Bij de Najaarsnota 2023 werd nog een positief rekeningsaldo van €1.865.000,- verwacht. Op dat moment waren de uitkomsten van de september- en decembercirculaire nog niet bekend; deze zorgden voor een financiële meevaller van €1.021.000,-. Het resterende verschil, een nadeel van €1.312.000,-, is in dit hoofdstuk op hoofdlijnen en per programma/onderdeel toegelicht.

Bestuur

Voor zowel de pensioenen als voor de wachtgeldverplichtingen van (ex)bestuurders is een voorziening getroffen. Deze voorzieningen worden jaarlijks herijkt op basis van recente gegevens. Voor 2023 moet er per saldo €966.000,- aan de voorzieningen worden toegevoegd. Deze hoge toevoeging is vooral het gevolg van de herijking van de wachtgeldverplichting.

Bij de Najaarsnota 2023 was al rekening gehouden met een positief saldo van €1.558.000,- voor de noodopvang van Oekraïense ontheemden. Door de hoge stookkosten als gevolg van de koude laatste maanden van het jaar is er echter €168.000,- meer aan energie uitgegeven dan vooraf was ingeschat.

Ruimte, ondernemen en wonen

Net als vorig jaar is er voor Duurzaamheid en de Omgevingswet minder uitgegeven. Dit komt doordat de landelijke (beleids)keuzes vaak worden uitgesteld waardoor de invoeringen vertragen en er budget wordt overgehouden. Voor de Omgevingswet geldt tevens dat gemeenten de komende jaren nog de tijd hebben om deze wet te toetsen aan de praktijk. Indien nodig kunnen dan de werkprocessen nog worden bijgesteld.

Voorgesteld wordt om het voordeel van in totaal €148.000,- te reserveren zodat dit geld op termijn indien nodig kan worden ingezet voor beide vakgebieden.

Op Grondbedrijf is een nadeel van €1.080.000,- behaald ten opzicht van de begroting over de 5 nog lopende complexen. Dit nadeel wordt voor €943.000,- veroorzaakt door de (verplichte) verliesneming voor de grondexploitatie van het Centrumplan. De resterende complexen hebben tezamen een nadeel van €137.000,- afgezet tegen de geraamde winstneming van €309.000,-. De winstbepaling voor de grondexploitatie vindt plaats volgens een voorgeschreven methode waarvan niet mag worden afgeweken (POC-methode).

Sociaal maatschappelijk

Het programma Sociaal maatschappelijk kijkt op twee onderdelen af van de begroting. Bij Participatie is €161.000,- overgehouden omdat de kosten van het werkvoorzieningsschap lager waren door het uitblijven van het verwachte financiële tekort. Daarnaast waren er nagenoeg geen inburgeringskosten door het gemis aan deelnemers. De uiteindelijke definitieve vaststelling van het BUIG-budget die in oktober 2023 beschikbaar kwam was €245.000,- hoger dan de voorlopige toekenning.

Overhead

In 2023 is er €305.000,- minder aan apparaatskosten (huisvesting/facilitair/ICT/personeel) uitgegeven. De salariskosten en personeelskosten van het overheadpersoneel waren €368.000,- lager. Dit komt doordat er relatief veel personeel is uitgeleend en is doorbelast naar diverse (automatiserings)projecten. De inkomsten hiervoor waren maar deels geraamd. Aan automatiseringskosten is €284.000,- uitgegeven aan projectkosten voor M2A en Zaakgericht Werken die niet meer mogen worden geactiveerd. De extra kosten bij de BVO H2O en de CIO-office waren geringer dan verwacht; hierop is €136.000,- bespaard. Verder is er op de huisvestingskosten en overige kosten €85.000,- overgehouden.

Algemene dekkingsmiddelen

Tenslotte waren, als gevolg van een boeterente van de Belastingdienst, de rente-inkomsten €110.000,- lager dan ingeschat. Tegen deze claim is inmiddels bezwaar gemaakt.

Analyse van de afwijkingen gerelateerd aan de najaarsnota

Positieve afwijkingen

Lagere uitgaven Duurzaamheid en Omgevingswet (incidenteel €148.000,- voorzienbaar najaarsnota: deels)

Het (landelijk) beleid voor Duurzaamheid en de doorvertaling ervan naar lokaal niveau loop vertraging op en is praktisch lastig uitvoerbaar. Hierdoor is er van het structurele budget €62.000,- overgehouden. Voor de Omgevingswet geldt dat deze de komende jaren nog verder wordt uitgewerkt en getoetst aan de praktijk. In 2023 is het hiervoor beschikbare budget deels ingezet; er resteert nog €86.000,-. Bij de najaarsnota was dit al te voorzien, echter de hoogte van de onderschrijving was onzeker.

Gunstig rekeningresultaat werkvoorzieningsschap Lucrato (incidenteel €161.000,- voorzienbaar najaarsnota deels)

Werkvoorzieningsschap Lucrato heeft een beter jaarrekeningresultaat gepresenteerd dan verwacht, hierdoor was het niet nodig om bij te dragen aan het verwachte exploitatietekort; een besparing van €100.000,-. Dit was pas bekend begin 2024. Daarnaast is er €61.000,- minder aan inburgeringskosten uitgegeven door het gebrek aan deelnemers. Hiervan had bij de najaarsnota al een inschatting gemaakt kunnen worden.

Definitieve vaststelling BUIG-budget (incidenteel €245.000,- voorzienbaar najaarsnota nee)

Van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is op 3 oktober 2023 de definitieve beschikking van het BUIG-budget ontvangen. Op dat moment was de najaarsnota al opgesteld en kon deze informatie niet meer hierin worden verwerkt.

Geringere overheadkosten (incidenteel €305.000,- voorzienbaar najaarsnota nee)

Maandelijks vindt er een controle plaats op het salarisbudget en de uitputting ervan. Echter, door het grillige verloop van de IKB-uitbetalingen en het nog niet goed functioneren van de begrotingsmodule van het nieuwe salarisverwerkingssysteem, was het maken van een betrouwbare prognose gekoppeld aan een tussentijdse budgetbijstelling nog niet goed mogelijk. Ook wordt er terughoudend omgegaan met het bijstellen van de ICT-kosten in de loop van het jaar omdat het verloop van deze kosten lastig is te voorspellen.

Algemene uitkering (incidenteel €1.021.000,- voorzienbaar najaarsnota nee)

De afgelopen jaren was de uitkomst van de september- en decembercirculaire altijd positief; in 2023 is zelfs ruim €1 miljoen extra ontvangen. De resultaten van beide circulaires komen echter te laat om deze nog in de begroting te verwerken. Ook is het niet mogelijk om van tevoren een inschatting te maken van de uitkomsten. Het gevolg hiervan is dat deze post een groot effect kan hebben- en voor 2023 ook heeft- op het uiteindelijke jaarrekeningresultaat.

Negatieve afwijkingen

Toevoeging pensioen- en wachtgeldvoorziening (ex)bestuurders (incidenteel €966.000,- voorzienbaar najaarsnota: nee)

Jaarlijks vindt er door een externe partij een actualisatie plaats van de pensioenvoorziening (ex)bestuurders. De berekeningsdatum hiervan is 31 december van het betreffende jaar. Deze voorziening fluctueert jaarlijks als gevolg van gewijzigde rente en/of door mutaties van (ex)bestuurders. Voor 2023 kan hier per saldo €123.000,- uit worden onttrokken. Daarnaast heeft er een herijking van de wachtgeldvoorziening plaatsgevonden; hieraan moest €1.089.000,- worden toegevoegd. Doordat de berekening aan het eind van het jaar plaatsvindt is het niet mogelijk om hiervoor tussentijds de begroting bij te stellen.

Energiekosten noodopvang Oekraïense ontheemden (incidenteel -/-€168.000,- voorzienbaar najaarsnota nee)

Als gevolg van de koude laatste maanden van het jaar en het stookgedrag van de

Oekraïense ontheemden is er €168.000,- meer gas verbruikt dan ingeschat. Doordat de eindafrekening pas in 2024 is ontvangen kon hiermee de begroting niet meer worden aangepast.

Grondexploitatie (incidenteel -/-€1.080.000,- voorzienbaar najaarsnota **nee**)

De winstbepaling bij grondexploitatie moet altijd aan het eind van het jaar plaatsvinden volgens een wettelijk verplichte methode (POC). Bij de begroting was er nog rekening gehouden met een positief resultaat van €309.000,-; het werkelijke saldo van winst- en verliesnemingen van de 5 complexen was €172.000,- positief, een nadeel van €137.000,-. Daarnaast moet er een verliesvoorziening worden gemaakt voor het complex van het Centrumplan. Deze verliesvoorziening is in totaal €943.000,-.

Rente-inkomsten (incidenteel -/-€110.000,- voorzienbaar najaarsnota **nee**)

De Belastingdienst heeft in 2024 over voorgaande jaren een niet te voorziene claim van €200.000,- opgelegd. Het oorspronkelijke rentevoordeel van €90.000,- veranderde hierdoor in een nadeel van €110.000,-.